

למה לא רק כך?

קובץ כתבים (147 ע') — סגן אלדד פן — הוצאת מסדה (750 פרונות)

בראשון לאפריל 1928, חודשיים אחר שאכל פה, הצייר שנתפרסם בתמונותיו התנכיות, שב ארצה עם אשתו אסתר, נולד להם בנם השני: אלדד. שיבתה של משפחת פן ארצה, מעבר אירופה, בה הוצגו תמונותיו של אבא פן שהקנו לו שם עולם, לא היתה מקרית: ככלידת הבכור, איתאלי, ב1922, רצתה משפחת פן כי גם הבן השני יוולד בארץ.

משך תשע השנים הבאות בילתה משפחת פן רוב ימיה בגניבה של שווייץ. אלדד הקטן, שאמר בהיותו בן ארבע: "אבא, פה (בגניבה) יפה מאד, אולם כשהחזרנו הביתה לירושלים, אנשק את קירות הבית שלנו" שינה בגיל שבע את דעתו והחל דובר צרפתית עם אחיו וכותב שירים באותה שפה. או הוחלט לחזור ארצה, כדי למנוע את הפיכת הצבר לצרפתי.

כחברה נערי הארץ, בני משפחות טובות, עבר גם אלדד את שלושת השלבים של גמ' נכיה, צופים ופלמ"ח (כולל הכשרה), אלא שאחר שנת פלמ"ח נעזמה (ומקשה במעט עליידי מסעות מייגעם) בעיניגוב ובית השיטה ארץ משהו: פרצה מלחמת ישראל-ערב. אחר שירות ב"פתח" הגלילית ובפלוגת המות של "הראל" הירושלמית, צורף קצין הקשר אלדד לשורות 33 מכונות המשא 191 המשווריינים שפרצו ב-27 למרס 1948 לגוש עציון. כשחזרה השירה נתקלה במחסום נבי דניאל. קצין הקשר הצעיר (20) היה באחד מארבעת משורייני הפלמ"ח, בעלי פסי הויהויה הלבנים, שפרצו את טבעת המצור וחזרו לגוש.

בעציון המוקפת בילה אלדד את ארבעת הימים האחרונים של שנתו 1948, את 44 הראשונים של שנתו 20. כאשר נב' נעו מגיני עציון בצהרי ה-13 במאי, שמרו אנשי הפלמ"ח על נשקם, פתחו באש כשהלגיון הפיר את הבטחתו, התייר את שדידת ור' צח הנכנעים. אחר שאולת תחמושתם יצאו הלוחמים לקרב פנים אל פנים, נפלו שודדים. בין הנופלים: אלדד פן, בן 20 שנה ו-44 יום, קצין קשר פלמ"ח, שראש המטה הכללי הע' גיק לו, אחר מותו, דרגת סגן צה"ל.

אך אלדד פן לא היה לוחם בלבד, הוא הצטיין גם בכתביה. בקובץ כתביו, שהוצא לזכרו, כונסו רשימותיו, יומנו, מכתביו.

המסקנה הברורה, הבולטת, מדבריו: אלדד פן ידע, כשם שידעו חבריו הטובים, לקרוא מה הוא הולך. עוד במאי 1947 הוא הגיב על מאמר אשמות המפא"ית, המסבירה (חצי שנה לפני מלחמת ישראל-ערב) כי הנוער מתחיל לשאול שאלות: כיצד יכולה דרך ה"ריקבן" להביא גאולה? לדעת אלדד, האמת יונה במאד: הנוער אמנם שואל, אך אחרת: למה לא "ריקבן"?

* לפי הוראות השלטונות הבריטיים צובעו כל המשוריינים היהודיים בפס לבן רחב שה' קיף את אמצע המשורייני. ההסבר הבריטי: למנוע את הרושם המשוריינים הם בריטיים. ההסבר היהודי: סיוע בריטי לערבים, להקלת זיהוי המשוריינים היהודיים. המשוריינים (קופסאות סרדינים) בפי יושביהם, היו חזירים לכדורים. השפעתם היתה בעיקר פסיכולוגית.

* ביניהם: מתתיהו ("מתי") סוקניק, אחי הרמטכ"ל, שנפל (עם מטוסו) אחר הבריחה שני מטוסים מצריים שהפציצו את תל-אביב.

אורחים, מלכים ופרחים

אחר שמקבל הפנים הרשמי של עיריית ניו יורק סיכם את ההוצאות על גייר קונפטי, משמרות כבוד וצפירות אניות, הגיש חשבון עבור שתי קבלות פנים שערכה העירייה לאחיו: לגנרל **דונלדס מק-ארטור**, מפ"ד קד הצבא במזרח הרחוק, בעל חמשת כוכבי הכסף, שהודה מתפקידו — שמונת אלפים שלוש מאות ושמונים לירות; **לורד בן גוריון**, ראש ממשלת ישראל, במסע הדול-רים — אלפיים מאתיים וחמישים לירות בלבד.

אולם בכך לא נסתיימה פרשת מק-ארטור. הוא היה עדיין בחייו: אחרי נאום תוקפני נגד שלום פיוס עם הקומוניסטים בקוריאה הוכרזו הגנרל ואשתו (השניה), **ג'ין**, הג'ואים זה 13 שנה, כ"זוג הנשוי המאושר ביותר בארצות הברית"; במקום השלישי זכה מתוך ישראל-ערב ובעל פרס נובל **ראף ראקה באנק**, אחר 21 שנות נשואים.

אך גם **לורד בן-גוריון** לא יצא מהחדשות: אחר נצחון מוגבל בבחירות לכנסת השניה זכה בהצלחה נוספת: ספרו "ישראל במערכה" ששלוש מהדורותיו בישראל אולו, תורגם לאידיש, הופיע בניו-יורק.

שלושה שבועות אחר הירצחו של **עבד-אללה אבן חוסיין**, מלך הירדן וצאצאה השלושים ושמונה של פאטימה בת מוחמד, נביא האיסלם, עדיין מלאה עתונות העולם

עיל ושינוי מקומם, פחות כרים בכתפיים ותיקון המכנסים בחלקם העליון והתחתון גם יחד.

כשיעקב **גרי**, שר המסחר והתעשייה של הממשלה היוצאת, שמע את תוצאות הבחירות לכנסת השניה (בארצות הברית, מקום שהוא מגייס דולארים למיליוה העצמאות) לא הגיב, אך ידע כי תוך חודש יטוש את הממשלה, שלא איפשרה לו לפתח את מלאו כוחו בהבראת המשק. אמר גרי למקורביו (אחר ששר האוצר ושרת העבודה נטלו ממנו את אנפיו העיקריים — יבוא ובנייה): "צריך לשמור מאד על השלט ששל משרדי, עוד מעט יקחו גם אותי".

אחר שנציגה המיוחד של איראן, **ראזא ספינייה**, נטש את ירושלים ונחת בניו יורק, גילה את אחת הסיבות להחזרתו מבירת ישראל: למרות ששכב כחודשיים בבית החור לים, לא טרח משרד החוץ הישראלי לשאול לשלומם וכשיצא — לא שיגר לו איחולי חת'למה או, לפחות, זר פרחים.

בים, ביבשה ובאוויר

כוב הופ יצא לדייג והושלך עלידי גלי מים זועפים מסירתו, שהוסיפה, מצדה, מכות מספר על ראשו. אחר שטבל שלוש ארבע פעמים במים, משו אותו חבריו. אמר "אד מירל" צי הדייג, הנושא ששה כוכבי פה, שהוענקו לו עלידי חבריו הדייגים: "אני צריך לקבל שבעה כוכבים בזכות שנרשבת, הרי רכשתי בכך נסיון רב בשירות צוללות".

אלדד פן: בן 6' ו-18 צרפתי הפך צבר

אך, בכל אופן, לא נטש אותו חוש ההומור שלו והוא הביע את צערו ש"אפילו שם למטה (במים) לא הצלחתי לדוג כמה דגים". כשאייזיק **שטרן** הופיע בירושלים, מש' כה נגניתו אליים, שנדחסו באולם "אדיסון". אחת המאזינות עלתה אחר הקונצרט לבמה, בקשה להצטלם עם שטרן. הכנר סרב: הוא דתי ואינו מצטלם עם נערות. במיוחד, לא בירושלים, המקודשת. אך כשהמאזינה לא וזה מקרבתו הסכים, תבש, לשם פיוס קדושת העיר, כיפה.

כששב **מאירק שגאל** לצרפת מצא תעסוקה מיידית: ציור קיר במנזר צרפתי. הנושא: אחד ממאורעות חיי ישו, כפי שהוא מהואר

* פורטרט שצייר אביו, אבל פן

דני דוברסון צרפתייה רכשה חיבה

בברית החדשה. כוכבת הקברה הצרפתי, **דני דוברסון**, רכשה בקולה העמוק והעצוב את חיבת הקהל באירופה ובארצות הברית (על סמך תקליט 1.80). השבוע הוכתרה הזמרת הגבוהה (מטר), הלוכשת פשוטות והנמנעת מעדיית תכשיטים, כ"בעלת הכתפיים הנאות ביותר בעולם".

צ'רלי צ'פלין השווה, לשם ביקור ממור ש', בעיר מולדתו לונדון, הסביר לעיתונאים שראיינו אותו, כי אינו קומוניסט, ויתר על' כן: אינו מתעניין בפוליטיקה כלל. הסיבה: "אני בעל מקצוע מכובד, אני מוקיון".

כש"פוקס המאה העשרים" החליט להסריט מחדש את אוהל הדוד תום קבע הסרטה צב' עוגית, מוסיקלית וריקודית. לבסוף בחר גם בגיבורת הסרט: **בטי גרייבל**, בעלת הרג' ליים הרקודות (והנאות).

כאשר פצצות אטום רוסיות נוסו, החדוש, במחזו סיניאגאן שבסין של **מאן טסה-טונג**, החליטו השלטונות לפרסם הודעת הסבר: "שלוש התפרצויות הרגעש ארעו בסניאגאנג". מומחים תמחו לשמע הודעה זו, חזרו ועיינו בספרי השימוש שלהם, גילו כי אותו איזור נקי, לחלוטין, מהריגועש.

געשני פחות היה חלקו של **פלמיר טו-דיאטלי**, ראש המפלגה הקומוניסטית הא"י טלקית שקיבל השבוע, אחר שניסו (בשנת 1948) להתקשקש שלוש פעמים בחייו, מתנה ממפעלי סקודה הצ'כיים: מכונית בעלת זכור בית בלתי חדורה לכדורים. אמר המנהיג הקר מוניסטי: "זאת הוכחה נוספת ליכולתה התע' שייחית של מדינה קומוניסטית צ'כיה".

כש**פרנסיסקו פרנקו**, רוזן ספרד, הצ' טרף השבוע, עם שיחות ארצות הברית-ספרד, למערב, נהנו מכך דווקא פועלי ספרד. ההסבר: גיוס אלפי פועלים להארכת מסלולי הנחיתה בשדות התעופה הספרדיים 1600 מטרים ל-2400, כדי לאפשר המראתם (וחנייתם) של מפציצים כבדים ומטוסי סילון (אמריקאיים). עם גבור מעשי הרצח במרחב החלו שלטונות ארצות הברית חוששים לגורל **אורל הארימן**, שגירורו המיוחד של נשיא אר' צות הברית לאיראן כמתווך בסכסוך הנפט. לבסוף החליט השירות החשאי האמריקאי להרכיב משמר ראש, שיצטרף לשגריר הטס בין טהראן ללונדון, ללא חיפוי מיוחד, טרף נוח לקלעי קנאי פידאואן איטלאם.

חולמת על נקמה

רפנות

